

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részével illető
minden közl. mag. intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szerkesztésére
vonatkozó felelősségek inté-
zendők
Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak

Égész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadjat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 74. szám.

Kedd, április 1.

Városi politikánk és a gazdasági válság.

Nagybecskerek, ápr. 1.

A hosszantartó gazdasági válság
sulya alatt roskadoz iparunk s kereskedel-
münk. Az egész országban csak panasz és
jajszó hallható, de sehol még csak nyoma
sincs valamely segítő akciónak, mely a
megbénított iparnak támaszt akarna nyuj-
tani. Városunk gazdasági életében már
eddig is sok szomorú következményét lát-
juk e válságos időknek s csak aggodalom-
mal tekinthetünk a jövőbe, mely sivár és
vigasztalan képet mutat.

Pedig ennek nem okvetlen kellene
igy lennie. Céltudatos városi politikával
ellensúlyozni lehetne különösen az építő-
iparnak ugyszólván teljes pangását s ez-
által, a vele kapcsolatos sok iparos, keres-
kedő és munkás foglalkoztatása révén, a
gazdasági élet normális vérkeringése fen-
tartható volna. Hasonlóan az inségmun-
kákhoz, melyekkel az állam az elemi csapás-
ok által sújtott lakosságon segíteni
szokott, módjában állana a hatóságoknak
az elemi csapással felérő gazdasági vál-
ságban segítőkészet nyújtani az építőipar-
nak is. Hiszen városunkban is igen szá-
mos középítkezés van tervbe véve ugy a
vármegye, mint a város részéről — város-
ház, színház, munkásházak — melyek lé-
tesítésére most volna a legalkalmasabb
idő. Igaz, hogy egy e célra felveendő ideig-
lenes kölcsön a jelenlegi sulyos pénzviz-
szonyok mellett csak igen magas kamat-
láb mellett volna kapható, ami azonban
még mindig megtakarítást eredményezne
a mai olcsó anyagárok s a válialkozók
várható erős versengése révén, ami mel-
lett bizonyára nem lehet utolsó szempont
a városra nézve az sem, hogy a mostani
nehéz időkben néhány vállalkozónak, igen
számos iparosnak és sok munkásnak fog-
lalkozást nyujtana s ezáltal adófizető pol-
gárainak egy részét talán a teljes anyagi
romlástól menthetné meg.

Egy pillanatig sem ringatom magam
abban a hiu reményben, hogy ezen néhány
sor irásnak valami fogamatja legyen. A
város részéről legalább, bizonyos, hogy
nem lesz. Sietek azonban kijelenteni azt
is, hogy nem a városi vezetőséget okolom
ily rövidlátással, mert benne bizonyára
megvan az érzék az ilyen magasabb szem-
pontok iránt is, de bizony hiányzik a kép-
viselőtestületünkben, mely a város ügyeit
csak nagyritkán nézi a közérdek szem-
pontjából s nagy részének maradi állás-
pontja, vagy pártszempontból eredő vak-
sága kerékkötője nemcsak a kulturális és
szociális intézmények terén való haladá-
sunknak, de minden gazdasági irányu fej-
lődésnek is.

Városatyáink intelligens részének
nagy többsége ugyanis teljes közömbös-
séggel viseltetik a közügyek iránt s így
azok, akik hivatva volnának képességeik
révén a városi ügyek intézésére befolyást
gyakorolni, állandóan távol maradnak a
közgyűlésektől, az a néhány városatya
pedig, ki képviselőtestületi tagságában
nemcsak jogot, de kötelességet is látva
résztvesz a közgyűléseken, hiába is igye-
kezne holmi modernebb szellemű törekvé-
seknek érvényt szerezni, szemben a szerb
gazdák egységes táborával, kik megrög-
zött konzervatív álláspontjukból engedni
nem hajlandók s kiket vezetőik is, bizo-
nyára nem meggyőződésből, de népszerű-
ségükért való versengésükben, erről a ne-
kik tetsző mesgyéről nem is igyekeznek
letériteni.

Ily körülmények között a városi veze-
tőség csak nagy ritkán, az éppen alkalmas-
nak tetsző időben s akkor is félő óvatossá-
ggal tűz ki a tárgysorozatra egy-egy
fontosabb ügyet, mely ha csak egy lépés-
sel is, de előrehaladást jelent s ha annak
keresztülvittele sikerül, ugy az nem any-
nyira a képviselőtestület belátásának,
mint inkább a vezetőség ügyességének
köszönhető.

Nem is szólva arról, hogy kulturális
vagy szociális intézmények létesítéséről,
vagy akár csak támogatásáról talán évek
óta szó sem volt a közgyűléseken, elég jel-
lemző azok színvonalára az, hogy míg az
évi költségvetést minden hozzászólás nél-
kül szokta elfogadni, addig a legkisebb díj-
noki állás betöltése valóságos forrongásba
hozza a képviselőtestületet.

Igy azután nem esoda, ha arra nem is
gondolnak a t. városatyák, hogy az ipari
élet teljes pangása s a kereskedelmi forgalom
nagyarányu csökkenése mellett mi-
ként fognak befolyjni azok a közjövéd-
mek, melyek a normális, sőt inkább az
utolsó erősebb lüktetésű esztendőök for-
galma alapján lettek a közszükségletek fe-
dezetéül előirányozva.

Képviselőtestületünkben uralkodó
ezen viszonyokkal számol bizonyára a vá-
rosi vezetőség akkor, amikor nem igyek-
szik a mostani időt felhasználni tervei
kivitelére, nem akarván magát kitenni
ezekben a fontos és szükséges létesítme-
nyeknél a leszavaztatásnak, sőt talán —
ami nálunk szintén nem ritka eset — a
rosszakaratu meggyanusításnak s így is-
mét az isteni gondviselésre kénytelen
bizni, hogy megtartsa számára továbbra is
a munkanélküli iparosságát adófizető ké-
pességében.

St. — I. —

HIREK.

— **Személyi hir.** Jankó Agoston al-
ispán Alibunarra utazott, hogy az ottani
sorozáson elnököljön. Alibunarról Buda-
pestre utazik az alispán.

— **Adakozások.** Menczer Lipót a
városi szegényház részére egy teljes öltö-
zet férfiruhát és egy nadrágot adományoz-
zott. — A nagybecskereki önkéntes tűz-
oltótestület betegsegélyező alapja javára
Matecs Olga és Gyula 10 koronát ado-
mányoztak. Az adományokért ugy a sze-
gényház, mint a tűzoltótestület vezetö-
sége ezuton is hálás köszönetet mondanak
az adakozóknak.

— **Pályázat kereskedelmi utazási ösz-
töndíjra.** A temesvári kereskedelmi és
iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy
a kereskedelemügyi miniszter ur az Erzsé-
bet királyné-ösztöndíj kamataiból nyolc,
egyenként 2500 koronás ösztöndíjra pályá-
zatot hirdet. Az ösztöndíjra csak oly ma-
gyar honos, fiatal kereskedők folyad-
hatnak, akik a keleti kereskedelmi akadé-
miát legalább jó eredménynyel elvégez-
ték és ezután 3 évig gyakorlati kereske-
delmi téren működtek. A pályázati kér-
vények folyó évi április hó 30-ikáig a ka-
maránál nyújtandók be, ahol a pályázatra
vonatkozólag bővebb felvilágosítás is
nyerhető.

— **A filharmónikusok közgyűlése.** A
nagybecskereki filharmóniai egyesület
tegnapelőtt, vasárnap délután 4 órakor
tartotta évi rendes közgyűlését a Pest-
szállodában levő egyleti helyiségében. A
közgyűlésen, melyen dr. Steinbach
Béla egyesületi elnök elnökölt, a tagok
nagy számmal jelentek meg. A tárgysoro-
zat első pontjaként dr. Löffler Ármín
egyleti titkár felolvasta a tartalmas és ki-
merítő évi jelentést, melyet tudomásul
vettek. Ezután a pénztáros, Tolveth
Oszkár tette meg évi jelentését a pénztár
állományáról és bemutatta a zárszám-
adást, melyre a felmentvényt megadták.
Majd a jövő évi költségvetést állapították
meg. Azután elhatározták, hogy a köz-
gyűlést elnapolják s 14 nap múlva hívják
ismét egybe a közgyűlést, mely idő alatt
a zene- és énekkarban működő rendes ta-
gok egy választott bizottság előtt új felvé-
teli vizsgálatot tartoznak tenni. A követ-
kező folytatolagos közgyűlésen azután
már az új névjegyzék alapján fogják a
tisztségviselői kart megválasztani. Továbbá
bejelentette a vezetőség a közgyűlésnek,
hogy május 1-én a Mezey-féle szintársulat
zenekarának közreműködésével „Orszá-
gos zenész nyugdíjalap“ javára egy na-
gyobb szabású Wagner-matinét, illetőleg
hangversenyt rendeznek, amelyre a próbá-
kat már e héten meg is kezdik.

— **Jubiláló plébános.** Mint Törökbe-
cséről jelentik, ott ma ünnepelték a török-
becsei róm. kath. hitközség közszeretben
álló plébánosa, Ambrus Artur pappá
szentelésének 25. évfordulóját. Az ünne-
p már tegnap kezdődött, amikor a kö-
zönség este 8 órakor fáklya és zeneszó
mellett felvonult a plébánia elé s itt a
vegyes kar üdvözlő éneket énekelt. Utána
báró dr. Csávossy Ignác főszolgabíró
hitközségi elnök a hitközség nevében szép
beszéddel üdvözölte a plébánost, majd a
község nevében Breitkopf Kálmán
községi főjegyző köszöntötte az ünnepe-
tet, aki meghatottan válaszolt. Ma reggel
ünnepies zenémise volt a templomban,
ahonnan a mise végeztével a közönség a
polgári iskola tornatermébe vonult, ahol
a plébános tiszteletére szép iskolai ünne-
pélyt rendeztek. Fél 12 órakor küldöttse-
gek tisztelegtek a jubiléus papnál, dél-
ben 1 órakor pedig bankett volt a Panno-
nia-vendéglőben, ahol számos felköszöntő-
ben ünnepelték az érdemes papot. Este

az ünnepezt tiszteletére a szegedi honvéd zenekar közreműködésével hangverseny lesz, amelyet tánc fejez be.

— **Április 1.** Április elsején — tréfát üzünk — te meg én, — a bolondját járjuk — s várjuk, — hogy más is azt járja; — mert minden bolondnak meg vagyón a párja — és egy bolond százat csinál — ez is áll. — Jaj, be mulatságos nap, — mama új kalapot kap, — ha igaz, — s ha nem, a papának áprilisi tréfája csak az. — S egyebet mit tehetni? — estig fogunk nevetni. — És kacagunk és röhögünk, — majd eldülünk, — a nagy vidámságban, — jól esik ez néha e szomorú világban. — Különb az április, — hamis, — akár a láng — és az asszony is talán; — egyszer nevet, másszor sir, — ahogyan csak bir, — egyszer nap süt — és érvényesül a psütt, — máskor esik, — s a téli bundát felvenni jól esik. — De ez se baj, — haj! haj! — régen nem baj már semmi se nekünk — s csak nevetünk, — még akkor is, ha sirni kellene, — mert, mint a költő mondja: e. m. a f.

— **A módosi polgári leányiskola előadása.** A módosi magán polgári és nevelőintézet növendékei a múlt héten kitűnően sikerült műkedvelői előadást rendeztek, amelyen az összes szereplők arról tettek tanúságot, hogy Némethné Rittner Ilona igazgató vezetője alatt helyesen és hasznosan nevelődnek a növendékek. Az előadáson megjelent nagyszámú közönség szintén elismeréssel adózott a jeles igazgatóknak, valamint a kis szereplőknek.

— **Az antalfalvi református egyház szervezése.** Pancsováról írják: Husvét másodnapján Gachal János lelkész, Geser Béla főgondnok, Kovács Imre áll. tanító kiutaztak Antalfalvára, hol a pancsovai református egyház képviselőit előzékeny szíveséggel fogadták. Isteni szívet után, amelyen az antalfalvi reformátusok mind résztvettek, gyűlést tartottak, ahol kijelentették, hogy egyházzá öhajtanak alakulni és Pancsovához kívánják csatlakozni. A gyűlés egyhangulag kimondotta ezt s ezáltal az alakulás megtörtént.

— **Társaskirándulás Bosznia-Hercegovina—Dalmáciába.** A „Délvidéki Kárpát-Egyesület“ Temesvárról folyó évi június 28-tól július hó 8-ig kirándulást rendez Sarajevó, Illidse, Mostár, Gravosa, Ragusa, Laeroma, Cattaró, Cetinje, Spalato, Zára, Fiume és Abbaziába. Jelentkezési költség személyenként 230 korona. Részletes programmal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület elnöksége, továbbá Horváth Antal posta táv. s. ellenőr (Temesvár 2. sz. postahivatal) és Erdélyi Gyula Máv. tisztviselő (Temesvár, Üzletvezetőség), mint a kirándulás vezetői.

— **Fölvétel tanítóképzőbe.** Az aradi áll. tanítóképző-intézet 140 növendéket vesz föl az 1913—14. isk. évre és pedig az államsegélyeseket részben teljesen ingyenes, féldíjas vagy teljes fizetéses bennlakással, részben egyenként havi 16 korosztályi díjjal (bejáró) vagy ingyen ebéddel (bejáró). A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezései szerint a jobb tanulmányi előmenetelű növendékek már az első osztályba való belépésük alkalmával, a növendékek látszámára való tekintet nélkül, féldíjas esetleg teljes ingyenes ellátásban fognak az intézet internátusában részesülni. A teljes fizetők havi 32 koronát, a féldíjasok havi 16 koronát fizetnek a teljes ellátásért az intézet pénztárába. A fölvételért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványokat az előirt okmányokkal felszerelve f. évi május hó 31-éig kell az aradi állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál beadni. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága nyújt.

— **Meteor áprilisé.** Meteor az áprilisi időjárásról a következőket jelenti: Április havának változási napjai: 2—3—6—8—10—14—18—20—26. és 30-ra esnek. Ezekből látjuk, hogy április havának első fele sokkal változatosabbnak ígérkezik, mint a második. Legerősebb hatásuk a 3-iki száraz, szeles, 6-iki enyhébb, amidőn egy részleges, nálunk nem látható napfogyatkozás fog lejátni, amely változási nap úgy előzőleg, mint követőleg erősen körül

van véve a bolygók együttállásaival. A 10-iki hűvös, esetleg hideg. 18-iki csapadékos, melyet azonban a 20-iki holdtölte nem fog engedni nagymértékben kifejlődni, úgy, hogy inkább 20-ikát követőleg várhatunk kiadóbb csapadékokot. 26-iki szintén hűvös, esetleg hideg szeles, vagy viharos jelleggel.

— **Parasztpárbaj.** Lugosról írják: A „lovagiasság szabályai“ végre-valahára eljutottak Száku közönség lakossága közé is. Ugyanis Haczegán János földműves tudására jutott annak, hogy élete párja, a fiatal Ikónia menyecske leterít a hűség utjáról és bájaival Csáky Mihály odaváló fiatal legényt boldogítja. A megcsalt férj haragra lobbant felesége csábítója ellen, de nem akart régmódiában boszút állani riválisán, hanem a „lovagiasság szabályai“ szerint akarta az affért elintézni. Felszólította tehát Csákyt, hogy fegyverezzzék fel és álljon ki vele a porondra. Csáky nem kérte magát sokáig, hanem hazaszaladt vadászfegyveréért, Haczegán pedig kedvelt browningját kerítette elő. Ezután ott a falu népe szemeláttára kiállottak tíz lépésre és gyors egymásutánban két-két lövést intéztek. A következő pillanatban két életveszélyesen megsebesített ember vérében fetrengett a földön. Érdekes, hogy a párviadal hőse, a hűtlen hitves is jelen volt a véres viadalon és az egyik eltévedt golyó éppen feje fölétt süvített el. A lugosi kir. ügyészség a vizsgálatot megindította.

— **Az alkohol.** Nödl Márk 37 éves pancsovai mázsolómester a napokban Hajós-utcai lakásán agyonlőtte magát s azonnal meghalt. Nödi aznap a kocsmából kaptoson ment haza, otthon összevesszett a feleségével s dühében mindent összetört, ami csak a kezeügyébe akadt. Ezután fölkapta az asztalon fekvő revolverét s mámoros fejével agyonlőtte magát.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárunk vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Ápr. 14. Közig bizottság ülése.
Május 3. Tavasz rendezés közgyűlés.

Színház, irodalom.

Heti műsor.

Április 1. kedd: Róza néni. (Ujdons.)
Április 2. szerda: Hajduk hadnagya.
Április 3. csütörtök: Tengerészkató.
Április 4. péntek: Miniszterelnök.
Április 5. szombat: Farkas.
Április 6. vasárnap d. u.: Szegény Jonathán. Este: Cigányprimás. (Ujdons.)

** **A faun.** A délvidéki színtársulat tegnap másodszor hozta a közönség elé Knoblauch pompás vigjátékát. A faunt. Az előadásban itt-ott erős zökkenések voltak, de ezeket elfeledtette Szécsi Ferenc kitűnő játéka. Szécsi faun-alakítása a legkiválóbbak közé tartozik. Pompás skálája van az őszinte, naiv állati hangoktól az emberi lelki viharzásokig. Csupa szín és melegség s emberi köntösében maga a természetes igazság. Az első

felvonásbeli iróasztal-jelenetben nagy-szerű effektusokat nyújt s akik látták Rajnai klasszikus faun-alakítását a Nemzetiben, mondhatják, hogy Szécsi egy csöppet sem marad mögötte. Arcjátéka, mozdulatai finom megfigyelésre vallanak, rugékony és esetlen, amint hangulatai megkivánják. Szóval tökéletes alakítást nyújt s valóban csak melegen gratulálhatunk művészi játékáért, amely tegnap este is elragadta a közönséget s minden felvonásban viharos ovációban részesítette Szécsit. B. Czobor Gyula az első felvonásban szintén sok finomságot nyújtott, később azonban már nem találta el a hangot. Károlyi Ibolyka a melegebb érzéseknél szintelen volt, de gondosan játszott. Mellettiük még Ligeti Angelát, Szász Annát és Vándory Gézárt kell kiemelni. Közönség sajnós, kevés volt.

(*) **A „Világ“** a radikális magyarság lapja. Nincsen olyan progresszív követése a magyar társadalomnak, melyért szavát fel ne emelné ez a lap. Az új Magyarország kiépítésén fáradozik erős hittel, tisztességes fegyverekkel, tiszta kritikával és a legerősebb újságíró-gárda munkásságát viszi naponként a közönség elé. Minden szavából friss eszmék csendülnek elő; eleven riportok foglalják el hasábjait; tárcáiban pedig a modern magyar írókat szólaltatja meg. Magyarország ma ujjáalakulásának esztendeit éli: új fordulatok a politikában, új levegő a művészi és irodalmi életben; új lehetőségek a társadalmi és gazdasági formálódások terén. Ezekben a forrongó időkben a jövőendő céljainak helyes utmutatója a Világ; a jövő esélyeinek okos mérlegelője és minden vonalon bátor, harcos előkészítője az új időknek. Ezért minden gondolkodó magyar embernek elkerülhetetlen napi olvasmánya.

Előfizetési ára: egy évre 28 korona, negyed évre 7 korona, egy hónapra 2.40 K. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI.- Gyár-utca 4. szám.

TÁVIRATOK.

Montenegró

megrendszabályozása.

Montenegró nem enged. — Tovább ostromolja Skutarit. — A hatalmak Montenegró ellen. — A monarchia elzárta a határt. — Szerbek Skutarinál. — A hatalmak jegyzéke a szövetségesekhez. — Ár-esés a tőzsdén.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A montenegrói kecskepásztorok nagyhatalmi örületbe estek s szembeszállnak egész Európával. Nem akarnak hallgatni a hatalmak figyelmeztetésére s tovább ostromolják Skutarit. Így nincs más hátra, mint hogy a hatalmak példásan megfenyítsék és megrendszabályozzák a kis országocskát. A hatalmak hadihajói már utban is vannak Montenegró partjai felé, monarchiánk pedig a maga határai felé életbeléptette Montenegróval szemben a határzárt.

A tráciai harcétről ma nincs hír, ellenben Konstantinápolyból jelentik, hogy a nagyhatalmak követői ott átnyújtották a békeföltételeket megállapító jegyzéküket.

Mai jelenéseink a következők:

Montenegró nem enged — Tovább ostromolja Skutarit.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Skutari ostroma javában folyik s az ostromlók általános rohamra készülnek. A montenegróiak eredményteljesen ágyúzzák

Skutarit, amelynek elejét Cettinjében minden pillanatban várják.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cattarón át Cettinjéből érkezett jelentések szerint a montenegróiak 48 óra óta hevesen ostromolják Skutarit s gyilkos ágyutüzet ontanak rá. A hatalmak parlamentaire a heves bombázás folytán nem tud Eshad pasához jutni.

A hatalmak Montenegró ellen. — Monarchiánk elzárta a határt.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A monarchia bizonyos katonai intézkedéseket határozott el Montenegróval szemben arra az esetre, ha Montenegró a legközelebbi idő alatt nem engedne a hatalmak követeléseinek. Monarchiánk és Anglia követe ma Cettinjében megjelenik a montenegrói kormánynál s tudtára adja neki, hogy rövid határidőn belül hagyja abba az ostromot és vonuljon el csapatával Skutari alól. Ha e követelést a montenegrói kormány nem teljesíti, a hatalmak a már megállapított módon járnak el. A monarchia Montenegróval szemben az osztrák-magyar—montenegrói határon már is életbe léptette a határzár.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik: Az olasz hajóraj egy osztálya tegnap elindult Montenegró felé, hogy résztvegyen a flottatüntetésben.

Szerbek Skutarinál.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: A szerb csapatok szintén résztvesznek Skutari ostromában. A távirat szerint ha a szerb kormány parancsot ad a csapatoknak az elvonulásra, a katonák elhatározták, hogy mint önkéntesek harcolnak tovább.

A hatalmak jegyzéke a szövetségesekhez.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A hatalmak nagykövetei tegnap átadtak a portai kormánynak jegyzeket, amely a következő főbb pontokat tartalmazza: 1. Az Ottóman-birodalom európai határai Énos és Mídia között alapítottanak meg. 2. Albánia kivételével a többi terület a szövetségeseké. 3. Az aegai tengeri szigetek ügyében a hatalmak döntenek. 4. Törökország lemond Kretáról. 5. A nagyhatalmak mincseinek abban a helyzetben, hogy a nadikárpótlásba belemennek. A török kormány ma tanácskozásra ült össze, amelyen a hatalmak jegyzékével foglalkozik.

Áresés a tőzsdén.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti értéktőzsdén a fottatüntetés hírére a megnyitáskor igen csöndes volt az üzlet s az értékek kisebb-nagyobb mérvben estek. Legerősebben esett a Magyar Hitel — 24 koronával és a Jelzáloghitelbank — 12 koronával. Délre megnyugtató bécsi hírekre némi javulás állott be. A vezető értékek árfolyama a déli zárlatkor a következő volt: Magyar Hitel 810, Osztrák Hitel 635, Koronajáradék 82.70, Jelzáloghitelbank 426.50, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 282, Magyar Bank 553, Rimamurányi 719, Salgótarjáni 746, Közuti Vasut 652.50, Villamos Vasut 368.

A magyar ágyugyár.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Lukács-kormány csendben és zajtalanul igen nagy dolgot

valósított meg, amely évtizedek óta óhaja volt az országnak. Rövidesen ugyanis fel fog állítani az új magyar ágyugyár. A hatalmas vállalat ötezer munkásnak ad majd kenyeret és elő fogja segíteni azon célt, hogy a katonai kiadások a quóta arányában Magyarországon költessenek el. Az ágyugyár felállítására tanuskodik róla, hogy a Lukács-miniszterium szadatlanul dolgozik az ország érdekében, de tanuskodik arról is, hogy az ellenzék vívmány-politikájánál sokkal helyesebb, ha a nemzet ellenszolgáltatások kiesikarása nélkül gondoskodik a maga katonai védelméről, viszont minden junctim felállítására nélkül iparkodik elérni azt, amihez joga van.

A szászkabányai választás.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szászkabányai választás eredménye a következő: Korkán Péter munkapárti 652, Vlád Aurél nemzetiségi 538 szavazatot kapott, tehát Korkán Péter munkapárti jelöltet Vlád Auréllal szemben 114 szótöbbséggel képviselővé választották.

Eltűnt bankigazgató.

Budapest, ápril. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nizzából sürgönyzik, ott egyszerre nyomtalanul eltűnt az ott üdülő Havas Ernő, a budapesti Agrárbank igazgatója. Attól tartanak, hogy a bankigazgató bűnténynek esett áldozatul.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10.80
Buza (májusra)	11.05
Buza (októberre)	11.61
Rozs (áprilisra)	9.27
Rozs (októberre)	9.26
Zab (áprilisra)	9.08
Zab (októberre)	8.46
Tengeri (májusra)	7.53
Tengeri (júliusra)	7.80

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforogalmról és a pénzügyi piacról.

Budapest, 1913 márc. 28.

A legutóbbi hét tőzsdei forgalma csak kevés napra szorított és bár a forgalom ezuttal is szűk keretek közt mozgott, az irányzat meglehetősen változó volt. A Montenegróval való konfliktus eleinte nagy aggodalmat keltett, majd mikor az ügynek békés megoldása lehetővé vált, a helyzetet ismét sokkal optimisztikusabban fogták fel. Különösen barátságos volt a hangulat tegnap és részben ma Drinápoly bevételek hírére, mely körülményt anynyiban ítéltek meg kedvezően, hogy ezáltal a balkáni háború gyorsabb befejezését, sőt a közeli békekötést remélték. A pénzpiac helyzete azonban nem igen javult és ez természetesen intenzívebb háusemozgalmat a tőzsdén sem tesz lehetővé és főleg ezen körülmény okozza azt is, hogy a forgalom nem ölthet nagyobb méreteket.

A vezetőértékek közül leginkább magyar hitelrészvények iránt mutatkozott érdeklődés, melyek az előző heti alacsony árfolyamukhoz mérten kb. 10 koronával javultak. A vasipari részvények is ismét keresettek, amely körülmény a Rimamurányi részvények árfolyamában is kifejezésre jutott.

A vezető helyi papírok közül a magyar bankrészvények iránt mutatkozott némi érdeklődés, míg a Közuti Vaspálya-

részvények árfolyama csak kevéssel javult.

A helyi ipari értékek piacán kevés üzlet fejlődött ki, az árfolyamok nem tűntek fel számottevő változást. A Beocsini cementgyári részvények jó kezek részére vásároltattak.

A sorsjegypiacon a konvertált jelzálogsorsjegyek iránt ujabban ismét kereslet mutatkozik.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE
KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)
ÉS NEHÁNY NOVELLA
 A könyv előfizetési ára 3 K.
 Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál” szerkesztőségében
 1695 - x.30

Pályázat.

6-31

A maczedoniai jegyzőségnél (Torontál-megye) kifogástalan magaviseletű, a jegyzői teendőkből jártas és román nyelvet beszélő egyén azonnal alkalmazást nyer.

Javadalma 1000 korona fizetés és szorgalmához képest mellékjövedelem.

Maczedonia (u. p. Csák), 1913 március 28.

Müller János, jegyző.

Hirdetmény.

12-1.1

Közhirre teszem, hogy vb Tolveth és Mattanovich cég csődtömege javára 1913. évi április hó 3-ára kitűzött árverés nem lesz megtartva. — Új árverési határnapul 1913. évi április hó 16. napja lesz kitűzve és e célra külön árverési hirdetmény lesz kibocsátva. Kelt Nagybecskerekén, 1913. évi április hó 1-én.

Dr. Pánics Mladen,
tömeggondnok.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskerek-i pályaudvarra.			
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt		9.28	
Pancsováról délután		7.01	
Budapest—Szegedről reggel		6.20	
Budapest—Szegedről délután		3.15	
Szegedről délelőtt		9.34	
Szegedről este		7.19	
Budapest—Nagykikindáról este		9.21	
Szécsányból este		6.40	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8.16	
Módosról reggel		6.30	
Pancsováról reggel		6.28	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8.23	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4.11	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9.34	
Szécsányból este		6.29	
INDUL.			
Nagybecskerek-i pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8.10	
Pancsovára este		7.27	
Szeged—Budapestre reggel		7.20	
Szeged—Budapestre délelőtt		11.27	
Szeged—Budapestre este		7.27	
Szegedre délután		1.17	
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel		6.21	
Karlovára délelőtt		10.00	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zombolya—Temesvár—Versecre délután		4.15	
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel		3.33	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2.26	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11.55	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5.25	
Módosra reggel		6.35	
Zombolyára délelőtt		10.59	

558—1913. tkvi szám.

14—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steinitz R. és fiai szabadkai cég végrehajthatónak Raity Gyóka végrehajtást szenvedő ellen 1904 korona 09 fillér tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajthatónak ezennel kimondott Ittebei takarékpénztár r.-t. felsőíttebei cég 2385 korona és 2350 korona és jár.-ból álló követelésének kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő a felsőíttebei 47. számú tkjvben A. I. 2. sor, 5335/4667 hrszám alatt felvett 354 négyszögöl pót-kert 166 korona - a felsőíttebei 3242. számú tkjvben A. I. 1. sor 2199/a hrszám alatt felvett 1 hold szántó 169 korona, a praedium riethi 173. számú tkjvben A + 1 sor, 1423/3 hrszám alatt felvett 5 hold 1375 négyszögöl szántóból Raity Gyóka jutaléka, A + 2 sor, 1447/3 hrszám alatt felvett 3 hold 224 négyszögöl szántóból Raity Gyóka jutaléka, A + 3 sor 1450/3 hrszám alatt felvett 2 hold 1165 négyszögöl szántóból Raity Gyóka jutaléka, A + 4 sor 1400/3 hrszám alatt felvett 6 hold 435 négyszögöl szántóból Raity Gyóka jutaléka együttesen 1462 korona, végül a praedium riethi 174. számú tkjvben A + 1—9. sorszám alatt felvett ingatlanokból Raity Gyóka jutaléka együttesen 1437 korona 50 fillér kikiáltási árban az **1913. évi április hó 19. (Tizenkilenc) napjának d. e. 10 órájkor** Felsőíttebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kifizetett birtok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetségeseik, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezetek a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján és Felsőíttebe községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1913. évi január hó 22. napján.

Dr. Pataky László s. k.
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetmény.

4—31

Torontáldinnyés község képviselőtestülete elhatározta a község belterületén lévő **yardaknak téglalaburkolattal való kikövezését**. Ezen célra körülbelül 430.000 drb első osztályú kövezésre alkalmas téglát szükségeltetik és pedig Ujjpéc vasútállomásra vagy Torontáldinnyés Béga-rakpartjára szállítva. Felkértenek a téglagyárak tulajdonosai, akik ezen szállításra igényt tartanak, hogy ajánlataikat a téglák méreteinek feltüntetésével 1913. évi **április hó 15-ig** alulirt község előljáráshoz adják be.

Felhivatnak továbbá azon vállalkozók, akik ezen kövezési munkára, amely circa 14.000 folyómétert tesz ki 120 cm. szélességben, pályázni óhajtanak, ajánlataikat ugyan-csak a fenti határidőig adják be.

Ugyanezen napon d. e. 9 órákor szóbeli versenytárgyalás is fog tartatni és az irásbeli ajánlatok ennek megtörténte után fognak felbontatni és tárgyaltatni. A későbbben beérkezett ajánlatok vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Azon szállító vagy vállalkozó, akivel a szerződés kötteni fog, vagy készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árnak megfelelően 10% óvadékot letenni köteles. A képviselőtestület fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok között választ-hasson.

Torontáldinnyés, 1913. évi március hó 29-én.

Községi előljárásg.

8763—1912. tkvi sz.

1438—1

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Temmer Testvérek nagybecskereki cég végrehajthatónak Pavlovics Márkó tamáslakai lakos végrehajtást szenvedett elleni 324 korona tőke és járuléka iránt folytatott végrehajtási ügyében, nemkülönben az 1881. évi LX. t.-c. 166—167. §-ai alapján ezennel csatlakozottnak kimondott dr. Pejov Lipót antalfalvai ügyvéd 286 kor. 92 fill. tőke s jár. követelésének behajtása végett, a pancsovai kir. törvényszéknek és a perlaszi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság területén, a tamáslakai 2655. f., 3232 számú tkvi lapon felvéve volt II. dűlő 21. hrsz. (40, 114, 21, 138 határosításu) 1 hold 800 □-öl I. o. szántó, amely a tkvi betétszerkesztés folytán a tamáslakai 36. számú betétben A. + 1. sorsz. 2832. hrsz. szántó a II. Szentkut dűlőben 1 hold 810 □-öl területtel Pavlovics Márkó egyedüli tulajdonosul van felvéve, egészben 590 korona becsáron nyilvános árverés utjánél fog adatni.

Határnapul **1913. évi április hó 15. napjának d. e. 9 órája** Tamáslaka községhezához kifizetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20% -át a venni száadékozók készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvények 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. I. M. rendelet 8-ik §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Köteles a vevő, magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattik, részt nem vehet.

A fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

A vevő köteles az árverési vételárat két egyenlő részletben, és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt, az antalfalvai kir. adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési feltételek:

5. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kifizetett időben és módon eleget nem tesz, veszélyére és költségére a bánatpénzének elvesztése mellett, bármelyik érdekelt fél kérelmére, újabb árverés fog elrendeltetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnál, 1913. évi január hó 5-én.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

Petz Antal

férfi- és női divatruháza

Nagybecskerek.

Telefon-szám 88. Telefon-szám 88.

Miután cipőraktáramat beszünettem, a raktáron levő összes férfi-, női- és gyermekcipőket alantól olcsó áron elárulom:

Kobrák férficipők 12 K.-tól

„ női „ 10 „

Gyermekcipők 2 K. tól kezdve.

Ne mulassza el senkisé a kedvező alkalmat s szerezze be cipőszükségletét amíg az olcsó raktár tart. 11—301

200 kat. hold legelő

az ideai legeltetési időnyre, esetleg hosszabb időre is előnyös árban

bérbe adandó.

Cím:

Polakoultz Mátyás

gazda-ága, Rudna. Tel 2

333. Bvk. 1913. sz.

15—1

Árverési hirdetmény.

Az antalfalvai kir. járásbírósg 1913. évi Sp. II. 749/2. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósgnak 1913. évi V. 215. számú végzése folytán Löbl Károly javára 120 korona tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtást folytán 1913. évi január hó 22. napján lefoglalt és 2860 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken, Hunyadi-utca 30. sz. alatt leendő megtartására határidőül **1913. évi április hó 4. napjának délután 3 órája** kifizetik az 1913. évi V. 215/2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: gépek, irógép.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett:

Kühne mezőgazd. gépgyár r.-t. 105 K 60 f, László Marcell 152 K 83 f, Magyar bank és ker. r.-t. 300 K és 300 K, Ignác Bernfeld 354 K, Persicaner és társa utóda 494 K 52 f és 200 K.

Nagybecskereken, 1913. évi március hó 8. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Illemhely kiürítést

füvarkénti K. 2-20
mérsékelt árban elvállal:

Malsál Sálint
Écskai-utca.

Tudakozódhatni Goldstein-féle vendéglőben. — — —

10—21